

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP

Szerkesztőség:	Előfizetési árak:	Kiadóhivatal:
Kényes utca 175. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok visszamenekednek. BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.	Egész évre 4 frt. — Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. — Egyes szám . . . 3 kr. MEGJELEN HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.	Belicey-utca 11. szám, (saját ház), hova az előfizetés pénzek intézendők. — Hirdetéseket jutányos áron elfogad. BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCÁR.

Téli tanfolyam földmives fiuk részére.

Közöltük lapunkban an ak idején városi képviselőtestületünknek a földművelésügyi miniszterhez intézet fölrátát, melyben egy állami földmivelő iskola felállítása kérelmezett.

A földmivelő osztály gazdasági szakoktatásaként napirendre kerülén községünkben is, talán nem lesz érdektelen, ha Grasseli Miklósnak a zsitva-ujfalusi földmivesiskolában létre jött téli tanfolyamról írott ismertetését itt egész terjedelmében közöljük.

Mindenesetre célravezetőbb lenne, ha a földmives iskola létesülhetne városunkban, de ha ez bármi okból elmaradna, az alábbiak szerint egy téli tanfolyam szervezése által lehetne a kérdést megoldani.

A zsitva-ujfalusi földmivelésiskolában a folyó első tanévre jelentkező s ösztöndíjat kérelmező ifjak, mint ösztöndíjasok csak téli félévre vétettek fel azon kijelentéssel, hogy oly földmives fiuk is felkereshessék e téli tanítást, kik

nyáron át kenyérkereset és gazdálkodás céljából haza távoznak.

Ez volt azon intézkedés, mely következményében ma már a félévi vizsgák befejezte után úgy látszik messze terjedő lesz.

A gyakorlati gazdák között, mind jobban előtérbe lép ama kívánság, hogy a földmives, illetőleg a paraszt emberünk kiképzése téli tanfolyam útján eszközöltessék.

Ez utóbbi gyakorlati oktatást csak csekély mérvben nyújt s inkább csak elméleti, a sark-tételek tanítására szorítkozik; e mellett az állatok téli takarmányozásáról, a hizlalásról, a tej értékesítéséről ad szemléleti képet a növendékeknek; nem lényegtelen cél lehet továbbá a kézi ügyesség fejlesztése, a faragó munka, szalma- és kosárfonás stb.

Egy téli félév (5 $\frac{1}{2}$ hónap) a cél elérésére a legtörekvőbb növendékek mellett sem elegendő. A gazdasági szaktárgyaknál kell bizonyos időt engedni, hogy az illető azt mintegy áthasonítsa mert csak ez esetben lesz hasznára a gyakorlati életben. Ezen alapon az első téli tanfolyam alatt a figyelem s a tanítás kiválóan földművelésre (általános növénytermelés) fordított. Viszont a

következő második téli félév alkalmával pedig az állattenyésztésre lesz a főszűly fektetve.

Összehasonlítást téve a földmivesiskola 2 éves folyama s a 2 félévből álló téli tanfolyama között, nincs kétség abban, hogy az utóbbi kevésbé tökéletes, de az élet kívánalmainak jobban megfelel, illetőleg abba jobban beilleszthető.

Tagadhatatlan u. i., hogy a földmives ember fia, a gyakorlati munkát otthon apja mellett is gyakorolta s éppen azokat leginkább, melyeket tavasz kezdetétől kint a földeken s mezőkön teljesítünk.

A 2 évi iskolában való lét mintegy elhitei az illetőkkel, hogy ők érdemet szereztek egy jobb s egy biztosítottabb jövőre. S annál gyakoribb s fokozottabb ez utóbbi jelenség, mennél dominálóbb köztük a nagyobb előképzettségű ifjak száma. Pedig ez ellen nincs óvszer; mert nem lehet azt jogosan kívánni, hogy egyesek azért legyenek elutasítva, mert ők több intelligenciával bírnak, mint mennyit a földmivesiskolai felvételi feltételek megkövetelnék.

Az eddigiek rövid jelzése után tehát azt látjuk, hogy a földmivesiskola két cél szolgáltatásban áll:

1. A téli tanfolyam útján a vidék kisbirtó-

A SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCAJA.

Margit.

Írta: VALAKI.

Csakugyan azt képezed, hogy Halas Laci Dobos Etelkát a vagyonáért veszi el?

A rut savanyuarca vénlány kérdőleg fordult ifju barátjához, míg fonnyadt ajkai szokásszerűen gnyomosolyra rándultak.

Margit arca hirtelen bánatosan elborult.

Gondolatba mélyedten bámult maga elé, a horgolás kihullott reszkető kezéből . . . némán hajolt utána.

E csekély idő alatt villámgyorsan átálmodta a boldog édes perceket midőn még a szép szöke ifju neki udvarolt mikor még szerelmét, minden gondolatát egyedül ő bírta . . . s a világ is megszokta őket úgy tekinteni, mint két olyan lényt, kiket az Isten egy másnak teremtett.

Zavartalanul élvezték a tiszta szerelem verőfényes melegét, míg nem az ifjut haldokló atyjához hívták.

A csendes folyamparton bucsuztak el.

Kéz a kézben, ajk az ajkon.

A setét, átható tekintetű sasszem az ő könnyezett halvány arcába mélyedt, mintha onnan akarta volna kiolvasni, vajjon igazán szívből eredő keserűséget okoz-e a bucsupillanat?

Ah! mert a kételkedés gonosz ördöge még mindig incselkedett hiszékeny rabszolgájával.

Pedig nyugodt lehetett!

Az a két elhomályosodó csillag, mely máskor oly boldogan sugárzott felé, könnyárban uszott és a finom kezeccskék kínosan vonaglottak ujjai között.

Kebléhez szorította a lenge termetet és az imádoft fő vállaira borult. Az aranyszínű fürtöket játszadozva szétbontotta a pajzán esti szellő és ingerkedve szórta széjjel, avagy hirtelen összezsomózva, beletemette a két egymásba fonódó alakot a hullámos tündérpallásttal.

Margit keserűen zokogott. Féltette elbocsájtani kedvesét, s mégis ő volt az, ki távozását legjobban siettette . . . hisz ettől függött minden boldogságuk.

A kegyetlen apa haldoklik, s talán az utolsó pillanatban beleegyezését adja, hogy fia nőül vegye Margitot.

Ügyellen kifogások az öreg részéről, hogy a leány nem házas, mulatni vágyó és emellett kacér . . . tulajdonkép pedig azért ellenkezett, mert, Margit szegény volt.

László komoly vilába elegyedett atyjával a közelmúltban, elősorolta válasza totta minden erényét, és ha-

tározottan állította, hogy Margitból hü, szerény asszonyka válik az ő oldalán, hisz rajongó imádatlall övezi majdán, szeretni fogja önzetlenül mindörökké és hasonlóról van meggyőződve a leány részéről is.

A válasz szomorú percci megerőztették hitét, a leány szerelme szenvedélyesnek, öröknek bizonyult . . . karjaival átölelte az ifjut, 'és görcsös fuldoklása messze haplatszott.

László . . . amint ily mély keserűségben látja maga előtt a szép leányt, kétségbeeseten felkiáltott:

— Nálad maradok! . . . csak ne zokogj előttem és ha az egész világ háladatlan gyermeknek nevez, te akkor is szeretni fogsz és nekem ez az életcélom.

Aztán gyengéden lefejtette a leány karjait arcáról és vizsgálódva tekintett bele a nedves kék szemekbe.

Margit megrezsent . . . pár percig némán szemlélte az ifju nemes szabásu arcát . . . hallgatta az igaz érzelmről tanuskodó szavakat . . . érezte, hogy ő sokkal jobban szeretettik, mint ahogy megérdemelné . . . mert László szerelme odaadó, valami fenséges mély volt, míg ő csak most érezte, hogyaz övé mily törpe, mily idétlen ennek magasztossága mellett.

Tiszteletteljes felelőmmel simult hozzá, és könnyörögve összekulcsolta kezeit:

— Menj! ne hallgas az én hívó kiáltásaimra tépd ki magadat visszatartó karjainkból és sies ahhoz klnek végső akaratától függ mindkettőnk jövője.

Lucerna, lóhere, takarmánynépa

eredeti ólomzárolt minőségben, baltacim, bükköny és fűmagvak legjobb minőségben leszállított áron kaphatók

FROMMER A. HERMANN utóda, mag-nagykereskedésében

FŐÜZLET:

V., Tükör-utca 5. szám.

BUDAPESTEN.

FIÓK-ÜZLET:

VI., Andrassy-ut 1. sz.

Tavaszi főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

kosai, s ugyancsak a leendő első cselédek nyerhetnek kiképeztetést.

2. A kétéves tanfolyam utján pedig a nagybirtokokba szükséges értelmes felügyelők s munkavezetők nyerhetnek minősítést, ugyancsak extenzív birtoktesten akár mint bérlők, akár mint végrehajtó közegek lesznek alkalmazhatók.

Elfogulatlanul tekintve a fenti két célt ama hitemnek merek kifejezést adni, hogy ha szükség van ez utóbbiakra, még nagyobb szükség van az előbbiekre, vagyis oly értelmes parasztemberekre, kik saját otthonukban mintaszerűen gazdálkodván, közvetve egész községüknek taposnak hasznos uttörő irányt. Majd esetleg szolgálta lépve, nagy edzettségük és munkabírásuk folytán ugyancsak jól kiérdemlik a mindennapi kenyeret.

Ily szempontokból tekintve az ügy állását a téli tanfolyam produktívabbnak ígérkezik, mint a földmivésiskola 2 éves tanfolyama. Egészséges viszonyok között a téli tanfolyamnak látogatottnak is kell lenni, mint a 2 éves tanfolyamu földmives iskolának, mert a tehetősebb gazdember tavasztól nem adja ki maga mellől fiát ki neki valódi jobb keze, de meg kétszerte több költséggel járna, mi szintén nevezetes közülmény.

Ugyancsak ez utóbbi értelemben fogják fel a kérdést földbirtokosaink is; eme rendszer mellett nem kell talán levélelileg egy ismeretlen egyén felfogadni, hanem módjában van rövid idő alatt egy általa már otthon ismert, s érdemesnek mutatózó egyént a téli tanfolyamra küldeni, s ott kitaníttatni.

Mindezek után nevezetes kérdést képez, hogy mennyibe kerül egy téli kurzus? Erre nézve feleletem a zsitfa-újfalusi megállapítás szerint; 72—72 forint, egy-egy félre. De tudvalevő, hogy egész s fél ösztöndíjakban sincs hiány, csak megfelelő egyén kérelmezze s talán ez utóbbi a legfőbb, mert oly ifjak, kik már otthon némi alapot nyertek, azoknak itteni tovább tanításuk feltűnő eredményt mutatott.

S e tekintetben fenti általános kifejezésen kívül szolgáljanak igazolásul az itt elért félévi eredmények, megjegyezvén, hogy az osztályozást nem én, hanem a földmivélségi miniszterium megbízottja eszközölte.

Az otthon is gazdálkodás, illetőleg földmivéléssel foglalkozó növendékekből az osztályzat eredménye volt:

a) 16 közül igen jó	8	=	50%
b) 16 " jó	5	=	31%
c) 16 " kielégítő	2	=	13%
d) 16 " gyenge	1	=	6%

összesen: 16 = 100%

Ujból kiemelem azt, miszerint a többi tanulókra, a kik nem gazdaemberek fiait, nem reflektáltam, azon oknál fogva, mert rájuk nézve a téli tanfolyam jelentőséggel nem bírhat s azok bizonyítványt nem is nyerhetnek.

Az előbb említett számadatok azt engedik következtetni, miszerint a téli tanfolyamok, nemcsak külföldön beválók, hanem azokat hazánkban is meg lehet már honosítani és pedig annál inkább, minél intelligensebb egy-egy vidéken a föld népe.

A téli tanfolyamokra különösen alkalmasnak ígérkeznek a kiszolgált altisztek, ha eredetileg földmivelő emberek között nevedtek.

Az előbbieken említett előnyök kapcsán nem hallgathatom el azonban, ama aggályomat, hogy a téli tanfolyamot végzetek esetleg tévedésbe ejtik a gazdaközöniséget, s az élet mezén mint végzett földmivésiskolai tanulók akarják magukat feltüntetni; ebből folyólag a téli tanfolyamot végzett földmives tanulók bizonyítványát világosan így módon kell is fogalmazni, hogy abból ez kitűnjék, mint az nálunk tényleg meg is történik.

Záradéknál nem hagyhatom említés nélkül, hogy a megtartott félévi vizsgáink alkalmából több rendbeli könyvadományom kívül, a legjobb két tanuló egy-egy berkshire kocasüldőt kapott ajándékba. Jövőre liliputi triürön kívül, kis aran-karosta ajándékozása van előirányozva. A mily szokatlan meglepetések ezek, épp oly praktikusak, hasznosak.

Ha igaz az, a mihez pedig kétség nem fér, hogy a mezőgazdaság régi hagyományos formájából kilépett, úgy a nép intelligenciáját emelni kell; meg kell őket barátkoztatni azzal, hogy öntudatosan dolgozzanak s ha nem is többet ésszel, mint erővel, de tudják azt: „Mit, mikor és hogyan.”

Ily gondolatok hatása alatt, azt hiszem, hogy a téli tanfolyam nemcsak egy-egy földmivésiskolával kapcsolatban, hanem önállólag is fog terjeszkedni, főleg az Alföldön, az ügy határozott hasznára s a nép javára.

Alispáni jelentés

Békésvármegye közigazgatási bizottsági ülésén 1895.

(Április 10-én.)

Méltóságos Főispán ur!

Tekintetes közigazgatási bizottság!

A közállapotokról szóló rendszerinti jelentésem a múlt március hóról a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

I. Közegészségügy.

A közegészségügy a múlt hóban is kedvezőtlen volt, amennyiben ragályos természeti helységek a múlt hóban is merültek fel a vármegye legtöbb községében.

A helyzet azonban, viszonyítva a februári havi állapotokhoz, némileg javult, mert Gyula városban, továbbá a csabai, a szarvasi és a békési járások községeiben mindinkább ritkábban, enyhébb befolyással és csupán szórványos jelleggel jelentkeztek egyes ragályos betegségek.

A kanyaró járvány Bánfalván még mindig uralkodik, s a lefolyt hóban 123 eset merült fel. A kanyaró még ezen kívül K.-Ladányban, hol 116 és Vésztőn, hol 90 betegségi eset volt — lépett fel.

Roncsoló toroklob merült fel a múlt hóban Gyulán egy esetben, Csabán 2 esetben, Békésen 7 esetben, Mező-berényben 11 esetben, K.-Tarcán 4 eset Szeghalmon 9 esetben, Füzesgyarmaton 2 esetben, Körös-Ladányban 7 esetben Vésztőn 2 esetben, Dobozon 9 esetben és Kétegyháza 2 esetben.

Vörheny jelentkezett Gyulán, Csabán, Békésen, Orosházán, Szeghalmon, Gyula-Váriban és Dobozon.

Fültömrigylob Csabán és Sz.-Szt.-Tornyán Hökhurut pedig Békésen, Mező-Berényben és Körös-Tarcán, azonban mindenütt szórványosan.

Észleltetett még a jelzett ragályos betegségeken kívül a hasi-hagymáz, a hólyagos himlő a torokgyík, az agygerinc-hártyalob és a vérhasnak egy-két esete.

A ragadós betegségek tovább terjedésének megakadályozására nézve, az előirt óvintézkedések e lehetőségig mindenütt foganatosítottak, a

És az ifju ment.

Könnyes szemekkel, de boldog mosolylyal, hisz ez a gyönyörteljes biztatás volt legkedvesebb utitársa.

Margit naponta kiment a folyampartjára, és visszaidézve a közelmúlt szép napokat... elmerengtek rajtok.

Hallgata a habok szerelmes sutogását és elnézte a partszéli vadvirágok busan bulingató fejcskéit...

A napokból hetek, a hetekből hónapok lettek már és a leány türelmetlen várakozással leste az ő visszatértét.

De nem kapott még csak egy rövid tudósítást sem.

S egy napon, midőn ismét az édes emlékü helyen álmodozott s lelke már elfáradt... midőn a habok csatogása nem hallatszott oly szerelmesnek, és a vaducfelejtsek is hűtlenül elfordíták fejcskéiket... egy ifju tünt eléje... ki magasabb, szebb és szerelmesebb szavu volt, mint az eltávozott, kinek hangja csengőbb, dallamosabb, tekintete lágyabb, észbontóbb volt, mint bárkié. Megpillantására egy sűrű, átláthatlan köd ereszkedett a múlt emlékeire... a feledés fátyla.

S aztán naponta találkoztak. Hízogó, pompás hasonlatu bókjai teljesen meghódították a hű leány csapodár szívét.

Sugott-bugott, és a leálynak egyetlen egyszer sem jutott eszébe az, ki a válás pillanatában bucsuzól

csupán ezt mondta: Várj reám, és én félholtan is visszajövök!

A szellemes Don-Juan szorakoztató modora nem csupán a tapasztalatlan leányt, de az öreg anyját is elbódította. Hízogott, hogy a leánya egy olyan nagy urnak is feltűnik, ki négyes forgalom és paszományos livréjü inasokkal jár, fején ragyogó cilinder, kezén vakító fehér keztüüt visel.

S nem is jutott eszébe, hogy mindez csupán időöltés, nagyuri passzió, egy szegény leány elcsavart fejét helyreigazitlanul ott hagyni.

S mikor leghevesebben udvarolt a ravasz bőszerelmes, midőn már térdre is ereszkedett a hatás kedviért a szőnyegtelen padlóra... akkor lépett be a feledett.

Kissé megszedült... támolyogva fogódzott az ajtófélfába, sápadt, szintelen arcát vér futotta át és szemei vad tűzben égtek... egy pillanat még... de egy mély lélegzet után megvetően végig nézi a meglepett leányt, aztán kitámolyog a szobából... hogy a kapu előtt erőtlően összeessék.

A leány csak ebben a pillanatban érezte át nyomorult voltát... örült fájdalmában tépte haját és a megcsalt nevét kiáltozta, látta a szellemes udvarló hirtelen eltűnését... amit az észszerűnek tartott... és tisztába jött önmagával... hogy mily szánalomra méltó teremtés. Hűtelen csalfaságával megtörté egy igaz ember szerető szívét, tönkre tette életét.

Pedig ez az ember mennyire sietett hozzá! — amennyire csak tőle tellett... félholtan.

Megküzdött érette, egy halooklóval, ki batározottan megtagadta tőle áldását a frigyól, melyet fia kötni szándékozott... és kijelölte neki a dugszagdag és emellett szerényigényü menyasszonyt Dobos Etalkát, ki már gyermekora óta szereti fiát.

Ellenkezett egy halott tiltakozó szellemével, és átszenvedvén a rettene'es lelki betegséget és a kimerültségéből eredő testi fájdalmakat, gyengén, betegesen, de visszatért a leányhoz, hogy kimentse magát, hogy lefesse azt a könyörtelen szivtelenséget az ápolói rézéről, kik vonakodtak minden legkisebb tudósításti küldeni a várakozónak.

S mily borzasztó meglepetés érte!

Bebizonyítva látta atyja állításait habár inkább hajlandó volt hinni, hogy az égbolt szakad reá.

Beteg lett ismét... nagy beteg!... a megtámadott idegek az előző betegségből meg sem nyugodtak a felizgatás a grenge embert megint ágyba döntött.

Felgyógyulása után kuta ta a tolvaj-rablót, ki megfoszotta boldogságától... a gúgós földbirtokos nem árulta el fia hollétét a két díszbe öltözött elegáns ur előtt.

Gyáva lett szülői szeretetében és ők meghagyták neki a teljesen reahasonló, reményteljes fiut.

beteg gondos ápolás és gyógykezelés alá vették és a fertőtlenítés megtörtént.

A köztisztaságra kellő gond fordított, a közhelyeknek tisztántartása is ellenőrzés tárgyát képezte, az élelmi szerek és italok megvizsgáltattak.

E helyen kell jelentenem, hogy a Magyarországi veres-kereszt egyet a belügyminiszter utmutatására a roncsoló toroklob elleni oltások s védőoltások eszközésére Dr. Tordai Ferenc orvostudort vármegyénkbe kiküldte. Kellőképen intézkedvén az iránt, hogy a betegülési esetek nyomban bejelentessenek, a nevezett orvos ur a vármegye területén előfordult minden ily betegülési esetén megjelent. Az eddigi oltások s védőoltások igen szép eredményt tüntetnek föl.

Az állategészségügy a múlt hóban kedvező volt.

Ragados állati betegség nem lépett fel járványosan csak az ó kigyósi és a gyula-vári uradalmakban, továbbá a Sámson község mellett fekvő u. n. Wolfinger-féle majorban és Vésztőn Ökrös B. István sertései közt néhány esetben a sertésorbánc fordult elő.

Ezzel szemben tisztelettel jelentem, hogy a gr. Wenckheim Frigyes tarhosi uradalmában és Schvare Sámuel kondorosi bérletén uralkodott ragados száj és körömfájás teljesen megszűnt.

Az óv és elfojtó rendszabályok az állati megbetegüléseknél is alkalmaztattak.

II. Közbiztonság.

A személy biztonság a múlt hóban néhány jelentéktelen verekedési esetet nem számítva, megtámadva nem lett.

A vagyon biztonság is csupán néhány jelentéktelen lopással támadtatott meg. A kipuhalt tettesek az illetékes kir. bíróságoknak átadattak.

Öngyilkosságot követett el a múlt hóban Veres Julianna nevű gyulai elmebeteg nő, ki a vármegyei őrizetlen pillanatban felakasztotta magát. Ruzicska Károly Csabán állomásozó cs. és kir. 101-ik számú gyalogezredbeli kapitány agyonlötötte magát. Csaban Hipszky Ilona 13 éves leány akasztással vetett véget életének.

Aztán a megcsalatott kibékült a halott akarásával és eljegyezte kiválasztott menyasszonyt a szép Dobos Etelkát.

Margit felrezen a vén lány pedig kiolvassa szemeiből a marcangoló eszméket.

— Nem kizozlak többé tapintatlan kérdésemmel mert megérttettem mindent és elhiszem, hogy bár megmegvetett, de szeret még most is... részéről már késő a bánat.

Es Margit némán, igenlőleg bólint fejével, míg fénytelen, kisírt szemeiből a megbánás igaz könnyei perengnek arcán végig... soká... nagyon soká...

Öngyilkosokká lettek: Orosházán Katona József esendő és Tóth Pálné, Tót-Komlóson Karkus Jánosné, F.-Gyarmaton Harci Ármin, K.-Ladányban Szilágyi Bálintné, továbbá Gyomán Lehooki Mihály.

Balesetek a múlt hóban is történtek, még pedig Gyula-Váriban, hol Bagó József gy.-vári lakost az erdőben favágás közben egy a szél által kidöntött fa agyonütötte; Tót-Komlóson, hol Váigel Pál 2 1/2 hónapcs gyermeke szén mérgezés folytán meghalt.

Balesetek felmerültek továbbá Szeghalmon, hol F. Nagy Imre a tarkasfoki árokba fullt és hol Varga Julianna eseléd vigyázatlanság folytán súlyos égési sebeket szenvedett.

Tűz a múlt hóban két községben volt, és pedig Szarvason, hol Tóth Andrásnak háza égett le és Szabad-Szt.-Tornyán, hol Adász Pál istállójában lévő szalma égett el.

III. Közlekedés és árvédelem.

A törvényhatósági és községi közlekedési utak a hóolvadás és a beállott sokszori esőzések miatt — természetesen a műutak kivételével — ugyszólván járhatatlan állapotba jutottak, s ámbar javításuk a múlt hó utolsó hetében fogantatba vétetett, az ismétlődő nagy esőzések azoknak jókarban tartását lehetetlenné tették.

A védőtöltések általában jókarban voltak s dacára az igen magas vizállásnak, az érdeket társulatok s hatóságok megfelelő védekezése mellett az árvíz veszély ellen eddig biztosítékot nyújtottak. A védekezés minden társulatnál rendkívüli buzgalommal teljesített, különösen elismerőleg kell azonban nyilatkoznom a berettyó-körösi társulat védekezéséről. Az ölyvösi belvizcsatorna, nem különben a körös-gyoma-endrődi szakaszán a védekezéseknél személyesen is megjelentem s a szükséges hatósági intézkedéseket megtettem.

Az ölyvös belvizlevezető csatorna jobb partján múlt hó 28-án az ár átszakította és ennek következtében a szeghalmi birtokosoknak buzával bevetett mintegy 3000 holdnyi földje víz alá került.

A Kálló-csatorna pedig Füzés-Gyarmat község tulajdonát képező 3000 holdnyi legelőt, a belvizek pedig a község környékén lévő közlegelőket borították el.

A törvényhatósági hidak a nagy vizállás és ismétlődő áradások dacára jókarban voltak. A körös-farcsai törvényhatósági és a mező-berényi kerek községi hidak azonban a vizáradás következtében sokat szenvedtek, az öcsödi 13. számú Körös átmetszésnél lévő tutajhid egy része pedig felfordított, minek visszaállítása iránt azonban a főszolgabíró intézkedett.

(Folyt. köv.)

M i u j s á g ?

— **Hymen.** Neustädél Sándor budapesti kereskedő eljegyezte Pollák Zelma kisasszonyt, Pollák Albert helybeli terménykereskedő kedves és szép leányát.

— **A fillérestélyek** jövedelmének nyilvános számadása. A társulati polg. leányiskola javára rendezett fillérestélyek összes jövedelme 148 frt 58 kr. kiadása 91 frt 56 kr. tiszta jövedelem 57 frt 2 kr. mely összeg a társ. polg. leányiskola pénztárnokának lett átadva. Lukes Ilona. Mihály Melán.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak saját — nem különben gyermekeik, sógoraik, sógornők s számos más rokonaik s barátaink nevében is megőrt szívvel tudatják a forrón szeretett jó atyának, nagatyának, apósnak illetve testvérnek Réthy Vilmosnak folyó hó 13-én reggel 7 órakor, éle tének 76-ik évében, hosszas és szenvedésteljes betegség után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott kiszövedett földi maradványai folyó 1895. év ápril hó 15-én d. u. 3 órakor fognak az ág. ev. hitvallás szerentése szerint a halottas haztól, az ó temetőbe kikisértetni s örök nyugalomra helyeztetni. Szarvas, 1895. ápril 14. Áldás és béke drága poráira. Réthy Vilma öz. Krebs Ferentzné, Réthy Károly, Réthy János, Réthy Sándor, Réthy Ilka, Réthy Bela, gyermekei Réthy Kárllyné Berényi Paulina, Réthy Jánosné Géber Mariska, Réthy Sándorné Simon Irén, Réthy Béláné Vidovszky Erzs. menyei. Dr. Réthy Pál, Réthy Lipót testvérei.

— **Az utadó kivetési** lajstrom a községi előjáróság IV-ik osztálynál 22-áig közszemlére van kitéve.

— **Mezőturon** folyó hó 26-án honvéd lövászár lesz.

— **A IV. osztályu** kereseti és a tökekamat adó kivetési lajstrom f. hó 23-áig közszemlére van kitéve az adóügyi osztálynál.

— **Öngyilkosság.** Mezőturon f. hó 11-én a Dobogó vendéglőben egy 30-35 éves intelligens osztályba tartozó ösmeretlen férfi öngyilkossági szándékból magára lőtt s néhány óra múlva meghalt.

— **Járási orvos.** Tallán Béla megyénk főispánja a szarvasi járás orvosává Dr. Déry J. Henrik helybeli orvost nevezte ki. Nevezett orvos e hó huszonnegyedikén fogja a többi szintén most kinevezett járási orvosokkal együttesen a hivatalos esküt letenni Dr. Fábry Sándor alispán kezébe.

— **Megszűnt csőd.** Silberstein Fülöp helybeli kereskedő ellen elrendelt csődöt a gyulai törvényszék megszüntette.

— **Állami anyakönyvvezető.** A közigazgatási bizottság a belügyminiszternél a szarvasi járási anyakönyvvezetőjéül Baross Dezső th. szolgabírót hozta javaslatba.

— **Megtört tanítók.** A békési ág. h. ev. esperes kérelmére a megye szarvasi és szentandrászi hatáiban fentartott ev. tanyai iskolákban működő nem okleveles tanítókat ez iskolai év végéig kivételten megtűri.

— **Hat járási irnok.** A belügyminiszter a vármegyéhez intézett rendeletében f. évi július elsejétől kezdve hat új járási irnokot rendszeresít Békés vármegyében, akik a csabai, orosházi, szarvasi, békési, szeghalmi s gyomai járások székhelyén a szolgabírák mellett mint helyettes állami anyakönyvvezetők fognak működni. A járási irnokok javadalmát évi 580 frtban állapította meg a belügyminiszter, ki a vármegye közönségéhez intézett másik leiratában a közigazgatás, bizottságnak az anyakönyvi kerületek beosztására vonatkozó határozatát jóváhagyta. E szerint békés vármegye mind a 28 községe önálló anyakönyvi kerület lesz.

— **Szülőoltási tanfolyam.** A községi előjáróság Devosa János és Skorka György szarvasi lakosokat a község költségén kiküldötte a gyáli állami szülő oltási tanfolyamra, oly célzattal, hogy elsajjítván az oltást, itthon a népkerben évenként 10-10 helybeli lakossal megismertessék azt.

— **A vizbe fulladt.** Polacsek János 6 éves gyermek f. hó 9-én a Haraszi-féle majorban játszás közben egy vízzel telt pernyés gödörbe esett és befulladt.

— **Polgári táncmulatság.** Balog János zenekara holnap a Farkas vendéglőben polgári táncmulatságot rendez.

— **A főgymnasium** ez idei majálisa mint értesültünk Május hó 31-én fog megtartatni.

— **Közszemlé.** Az utadó kivetési lajstrom f. hó 23-ig a városházán közszemlére lesz kitéve.

— **A békés megyei gazdasági egyeslet** múlt vasárnap délelőtt Beliezey István elnökefe alatti igazgató választmányi ülésében tárgyalta az alispánnak átiratát a mezőgazdasági bizottság alakítására nézve. A választmány elhatározta a pestvármegyei szabályrendelet bekérését s azt összehasonlítás és véleményadás végett szűkebbkörű bizottságnak adja ki. Az országos gazdasági egyesület felhívta az ország összes gazdasági egyesületeit, hogy az ezredéves kiállításán collectív

állítsanak ki s irassák meg egyttal az egyesület monográfiáját. A kiállítás tulajdonképen két irányzatot fog egyesíteni. Az egyik az, hogy az egyesületek működésük eredményeiről monografiában számoljanak be s mint a gazdaközönség társadalmi tevékenységének egyedüli kifejezői, azokról maradó emléket létesítsenek. Másik cél azon kulturális jelentőségű tárgyak bemutatása, melyek nemcsak az egyesületekhez vonatkozásban, hanem önmagukba véve is érdekesek s a laikus közönség figyelmét is alkalmasak a kiállításra felhívni. Így a kiállítást állatok, növények, gépek modelljei, gazdasági eszközök, talajnevek, házi ipari termékek s legkülönbözőbb gazdasági objektumok változatos és jellemző csoportokban fogják díszíteni olyan formán, hogy a figyelmes szemlélő nemcsak Magyarország gazdasági életéről lát egy vázlatos, de jellegzetes képet, hanem mindezekben az egyes gazdasági egyesületek működésére való vonatkozást is megtalálhatja. Ez egyben vasárnap volt Budapesten érkekezlet s arra a választmányának elkésve hozott tudomására. Az országos gazdasági egyesület fenti tervezete általános helyléssel fogadtatott. Beliczey István nagyon fontosnak tartja a monografia megírásának nagy munkáját. Egy bizottságot küldene ki a monografia megírására és a kérdőívek kiköltésére. Dr. Zsilinszky Endre ellenben azt indítványozta, hogy az egyesület történetének megírása bizassék az egyesület titkára Zsilinszky Istvánra. E munkáért pedig jutalmazza az egyesület tiszteletdíjjal, mi el is fogadtatott. Még az öcsödi egyháznak utalványoztatott az egyesület kertjéből kedvezményes áron esemetefa továbbá a magyar-óvári kísérleti állomás levele olvasatott fel; mely szerint több kiváló tengeri fajt ajánl a gazdáknak kísérlettelre s ezzel az ülés véget ért.

Meghívás. A helybeli tanító-egyesület husvét hétfőjén elhalasztott közgyűlését holnapi napon április 22-én délután 1/25 órakor a főgymnásium rajztermében fogja megtartani, melyre az egyesület tagjai s a tanügy iránt érdeklődő közönség ez uton is tisztelettel meghívottnak. Az elnök megbízásából Molnár János egyesületi jegyző.

A főgymnásiumban f. hó 17-én a husveti szünidő végét érven, a tanítás f. hó 18-án megkezdődött.

Népszerű bölcsész. E cím alatt városunkban egy havi folyóirat jelent meg Nyiri Elek szerkesztésé és kiadása alatt.

Uj község ház Szentendrőn. B. Szentendrő községében a régi község ház lebontása, és egy újnak építése elhatározatván e 16,915 frtra előirányzott építő munkáknak vállalat útján való biztosítása érdekében nevezett község elöljáróságánál f. hó 22-én d. e. fel 9-órakor szó és írásbeli árlejtés lesz.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe. A földmívelésügyi miniszter tudatta a gazdasági egyesületekkel, hogy egyik közérdekű amerikai szőlőtelepen a múlt évben a szőlőtulajdonosok közönségéhez 20%-os részgálé oldatban áztatott ráfiát használtak. Az ily módon pácolt ráfiával kötözött oltványokról azonban a pácolt ráfia, mely rothadásnak nem indult, a kellő időben nem valván le, a callus képződést és ezzel együtt az oltványok teljes összeforradását is megakadályozta s az eredmény igazolta azt, hogy az oltványok kötözéséhez ily pácolt ráfia használata nem ajánlatos.

Bár a „Képes Családi Lapok“ a legolcsóbb szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap Magyarországon, de azt senki sem tagadhatja, hogy tartalmasság tekintetében a legdrágább hetilappal is bátran versenyezhet. Minden számában az ifjabb írói és költői generáció mellett a régi jelesek is szellemi találkót adnak egymásnak. Az előtűnk fekvő legujabb számában a következő kitűnő tollú emberek irtak: Szmi Péter, Csöregyh Gyula, Tonay Lajos, Dillmont Gyula, Csápody István dr., Jankovich Lujza, Bomoki Bomók, Mihályi Hugó és Rudnyánszky Gyula. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt., félévre 3 frt., negyedévre 1 frt 50 kr. Minden új előfizető a ki az egész évi előfizetési díjat és 80 kr csomagolás és postá szállítási díját egyszerre beküld az 4 regényt ki féle évi előfizetési díjat és 40 krt küld az 2 regényt és aki negyedévi előfizetési díjat és 20 krt küld az 1 regényt kap jutalmul. Mutatványszámokkal ingyen szolgál a kiadóhivatal mindazoknak, kik legcélszerűbben levelezőlapon hozzá fordulnak. Kiadóhivatal (Budapest V. ker. Vadász utca 14 szám saját házában).

A Magyar Mese- és Mondavilágnak, Benedek Elek nagy mesekönyvének a második kötetéből a közoktatási miniszterium, éppugy, mint annak idején az első kötetből, 200 példányt vett meg az állami iskolákban való kiosztás végett. Egyben a minisz-

ter egy nemzeti, mint pedagógiai szempontból különösen kiemelve e könyv értékét, az összes iskoláknak melegen ajánlotta. Az egyelőre öt kötetre tervezett millenáris vállalatnak pár hét múlva megjelenik már a harmadik kötete is. Most kapjuk ugyanis a 25—28 füzetet s így a harmadik kötetből még csak két füzet hiányzik. A Mese- és Mondavilág ma a gyermek és serdülő ifjúságnak a legkedvesebb olvasókönyve, olvasók palotában és konyhában, az iskolákban s e könyv valóban meg is érdemli, hogy szelvényben olvassák. A meséket és mondákat sikerült illusztrációk tarkítják Széchy Gyulától. Egy egy füzet ára 25 kr., egy kötet 3 frt. Az első füzetből kezdve még mindig meg lehet rendelni a kiadó Athenaeumnál és minden könyvkereskedőnél s tiz füzetenként 2 frt 50 krajcárral elő is lehet fizetni, mely esetben a kiadó viseli a postaköltséget.

Fegyvergyakorlat. Május hó 20-án kezdődő 13 napi fegyvergyakorlatra behívtak hadtestjeikhez a következő gyalogosok: Liska Pál, Tóth Pál, Szirony Mihály, Süveges Pál, Frankó Pál, Paszjar András, Truszik Márton, Zsigmond János, Sinkovics Gyula, Telessy Kálmán, Thuri Lajos, Deutsch Károly, Braxatovics Pál, Csiz Mihály, Kapusztá György, Balázs János, Lampert Gábricel, Varga János, Nyemecz János, Nyemcsok János, Szakács Pál, Molnár József, Sziráczky János, Szlovák Mihály, Ragyánszky Pál, Sztraka Béla, Gyurik János, Gabányi Elemér, Kornidesz Mihály, Kudlak Mihály, Kondacs János, Rosenberg Sámuel, Vohlstein Jozsef. Hangyás Imre, Behán Lajos, Valyó Mihály, Laukó Márton, Tusjak János, Nyemcsok György, Krsnyak György, Juhos Mihály, Furár Pál Gyurik Pál és Kondacs Mátyás.

Vadnai Károly életrajza jelent meg éppen most a dr. Körösy László országgyezerte elterjedt Korrajzok című nagybecsű válpalatában. A hármas füzetet Vadnay arcképe és kéziratmárcban közölt előjáró beszéde díszíti. A 266 oldalra terjedő könyv az első érdemszerint való Vadnay-életrajz irodalmunkban. Megismertet Vadnay ifjúságával, katona-éveivel, szabadságharc szereplésével, külföldi kényszerzolgáltatásával; bemutatja azután Vadnay-ban a novellairót, a regényirót, a kritikust, a dramaturgot, a szerkesztőt s az embert. A rendkívül gazdag adatok feldolgozását és csoportosítását ugyanaz az alaposság és élénkség jellemzi, mint az eddig megjelent Korrajzokat: Ferenecz József, XIII. Leo pápa, Kossuth Lajos, Jókay Mór és Vasszary Kolos legujabb biografiáit. Vadnay Károly életrajzának bolti ára 90 kr; de feleárban kapja. a ki harminc füzetre (bolti árban kilenc forint) öt forintjával előfizet. A ki két öt-öt forintos évi előfizetést gyűjt, az harminc füzetet kap ajándéku. házagpótló, sőt nélkülözhetetlen irodalmi vállalatot, melyből havonként két szám jelenik meg, jó lélekkel ajánljuk olvasóink. Bolti áron minden nagyobb könyvkereskedésben kapható. Kedvezményes előfizetéssel előfizetéssel a Korrajzok kiadóhivatalában, Budapest, Andrassy-út 25. szám alatt rendelhető meg.

Ki akar állami rendőr lenni? A fővárosi államrendőrség hírlő adja, hogy a fővárosi államrendőrség személyzetének szaporítása határozatván el, nagyobb számú rendőrlégényre van szükség. Felvevőnek vidékiek is, azonban a fővárosi helyi viszonyokkal ösmerősek és kiszolt altisztek az alkalmazás alkalmával előnyben részesülnek. Fizetés az első hat hónap, mint próbaidő leteltéig 300 frt, azután 420 frt, mely 480 frtig emelkedhetik. Ezen kívül van a ruhaátalány és korpotlék. A szorgalmas és megbízható egyének pedig előléptetésre is számíthatnak.

A németek levelei békája, Falb Rndó f áprilisa a következő jóslatokkal boldogítja a sógorokat: Április 18-tól 30-ig szörványos havazás, 21-től 23-ig eső zivatarok; 24-től 26-ig hidegebb és száraz idő, 27-től 30-ig sok eső és emelkedő hőmérsék. Meglehet, hogy így lesz, de az is meg lehet, hogy nem így lesz. Nem örülünk, ha igazza lenne Falb urnak.

Ingyen vadonok. A békésmegyei gazdasági egyesület kertjében Csabán mintegy háromezer darab vadalmavadonc van. Az egyesület igazgató választmányja legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy ezeket községi faiskolák és iskolai kertek részére ingyen átengedi. Kérelmek a kert bizottság elnökéhez, Sohár Kálmánhoz intézendők.

Felolós szerkesztő: **Mihályi József.**

Kiadótulajdonos: **Sámuel A.**

Eladó föld.

A szentesi határban,
Szarvashoz másfél óra já-
rásra levő 46 [1100 □]
hold kitűnő szántóföld a
rajta levő épülettel együtt
kedvező feltételek mellett
eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: élvágytalanság, gyomorgyongóság, bűzös lehelet, fojtottság, savanyú, felbűffogés, hasmorogás, gyomorégés, felsólogos, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörs székellés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fojtásánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gilliszták, májbajok és hámoroidoknál.

Említtelt bajknál a **Mária-czelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kesztő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom“.

A Mária-czelli gyomor-cseppek valódián kaphatók.

Szarvason: Bugyis Andor gyógytárában

Kun-Sz. Márton Szilárdy Károly „

: Remetey Dezső „

Karczag: Viduizky L. „